

BALZAK HAYOTI VA IJODI

Rakhmonova Sabina Zafarjon qizi

Uzbekistan State World languages university UzSWLU, Student

Khayriddinova Munisa Nizomiddin kizi

Uzbekistan State World languages university UzSWLU, Student

Yunusova Sohiba Abdusattorovna

Uzbekistan State World languages university UzSWLU, PHD teacher

Annotatsiya: *Onore De Balzak* - jahon adabiyotining eng monumental shaxslaridan biri. Prometeyni umuman mavhum ravishda hurmat qilmagan. Biroq, Prometeydan farqli o'laroq, u titan bo'lib tug'ilmadi, balki bo'ldi. "Bolaligimda men buyuk inson bo'lishga qaror qildim va peshonamga urib." bu erda bir narsa bor!" Balzak mutafakkir, faylasuf bo'lib, o'z asarlarida inson hayotining murakkab masalalarini buzgan.

Honore De Balzak jahon adabiyotiga taniqli realist yozuvchi sifatida kirdi. Aynan u "inson komediyasi" deb nomlangan butun jamiyat hayoti haqidagi dunyodagi eng katta romanlar turkumini yaratgan.

Ushbu ilmiy maqolada Onore De Balzakning hayoti hamda ijodini muallif tomonidan o'rganib chiqiladi

Kalit so'zlar: *Onore De Balzak*, fransuz adabiyot, hayoti va ijodi.

Аннотация: *Оноре де Бальзак* — один из самых монументальных деятелей мировой литературы — совершенно не уважал Прометея в абстрактном смысле. Однако, в отличие от Прометея, он не родился Титаном, а стал им. «В детстве я решил стать великим человеком и ударил себя по лбу: «вот это что-то!»

Оноре де Бальзак вошел в мировую литературу как известный писатель-реалист. Именно он создал крупнейшую в мире серию романов о жизни всего общества под названием «Человеческая комедия».

В данной научной статье автор исследует жизнь и творчество *Оноре де Бальзака*.

Ключевые слова: *Оноре де Бальзак*, французский язык, литература, жизнь и творчество.

KIRISH

Onore de Balzak (frantsuz. Honoré De Balzac [ɛnɔe də bal'zak]; 20 may 1799, tur 18 avgust 1850, Parij) frantsuz yozuvchisi, Yevropa adabiyotida realizm asoschilaridan biri,

naturalist romanning otasi hisoblanadi. Balzakning eng katta asari - "inson komediyasi" romanlari va romanlari seriyasi. Balzakning ijodi Evropada juda mashhur bo'lib, hayoti davomida XIX asrning eng buyuk Nasr yozuvchilaridan biri sifatida Shuhrat qozongan. Balzakning asarlari Dikkens, Dostoevskiy, Zola, Folkner va boshqalarning nasriga ta'sir ko'rsatdi.

U nafaqat o'z ijodining o'ziga xos xususiyatlari, balki o'zining shaxsiyati va adabiy karerasi bilan tabiatshunoslik va ijobiy falsafaning keng yutuqlari ta'siri ostida, sanoatning o'sishi natijasida yuzaga kelgan qattiq kurash va shafqatsiz raqobat o'rtasida rivojlangan yozuvchining yorqin turini ifodalaydi. Uning hayoti-bu tinimsiz kuch bilan, har qanday holatda ham shon-sharaf va boylikka erishishga intiladigan mehnatkashning hikoyasi. Uning ijodi zamonaviy tabiatshunoslik usullarini badiiy adabiyotga o'tkazish, adabiyotni fandan ajratib turadigan chiziqni yo'q qilish istagi bilan ajralib turadi. Jahon adabiyoti ko'plab frantsuz yozuvchilarini biladi, ammo Honore De Balzak alohida e'tiborga loyiqdir

MUHOKAMA VA NATIJALAR

Balzakning o'zi yozishicha, odam atrofdagi dunyo bilan ustritsa singari u yopishgan tosh bilan bog'langan. Uning bolaligi va yoshligi ayniqsa quvonchli emas edi: har doim ish bilan band bo'lgan otasi 50 yoshida, erini deyarli sevmaydigan juda bema'ni fe'l-atvorli o'n sakkiz yoshli qizga uylandi. Muvaffaqiyatga erishish, boylikni epchil hiyla - nayranglar bilan ko'paytirish istagi-bu kelajakdagi yozuvchi tarbiyalangan muhit. Uning kelajakdagi romanlarining burjua qahramonlari uning yonida mavjud edi. Boy bo'lish istagidan tashqari, oila ko'plab zamondoshlariga xos bo'lgan yana bir o'ziga xos xususiyat bilan ajralib turardi: ular aristokratlar kabi ko'rinishni xohlashdi, garchi ular bunga haqli emas edilar. Balzak o'z davrining o'g'li va shuning uchun uni ishonchli tasvirlay oldi.

Balzak o'qishdagi muvaffaqiyatlari bilan porlamadi. Vandom kolleji direktori uning yagona ajoyib xususiyati shundaki, unda hech qanday ajoyib narsa yo'q edi. Direktor noto'g'ri edi: sinflarda porlamagan bola aql bovar qilmaydigan bilimga chanqoqligi bilan ajralib turardi, san'at va adabiyot bilan mutlaqo bog'liq bo'lmagan turli sohalarda iloji boricha ko'proq narsani bilish istagi o'ziga xos edi. Balzak butun hayoti davomida. U biologiya, tibbiyot, iqtisodiyot, tarix, matematika sohasida mutaxassis bo'lib, ba'zan okkultiv fanlarga qiziqqan. Balzak o'z ta'limoti yillarini "Louis Lambert" ("Louis Lambert") avtobiografik kitobida eslaydi. Onore o'qishni tugatgandan so'ng, qarindoshlari uni notarius bo'lishiga qaror qilishdi, ammo romantik yozuvchilarning shon-sharafiga ishtiyoqli yigit bu sohaga kirishga qaror qildi. Unga mashhur bo'lish uchun bir yil berildi. Adabiy asar haqida nimalarni bilishingiz mumkin viloyat burjua oilasi?

Balzak, uning qahramoni singari, "shagreen teri" qissasidan Rafael De Valanten, chodirda yashaydi, ochlik va sovuqdan aziyat chekadi, bir yildan so'ng Kromvel ("Kromvell",

1820) she'rlarida fojiani yakunlaydi. Na janr (fojia), na shakl (she'rlar), na mavzu (boshqa mamlakat tarixi) Balzak emas edi. Yigit butunlay muvaffaqiyatsizlikka uchradi, lekin taslim bo'lmadi va ota-onasining qo'llab-quvvatlashisiz (ular bo'sh darslarga pul tashlamadilar), u nafaqat mashhur, balki boy yozuvchi bo'lish uchun Parijga jo'nadi: Zeitgeist shon-sharafga intilishda bir nechta ta'sir ko'rsatdi. 1820-yillarda Frantsiya V. Skottning romanlariga qiziqib qoldi. Boshlang'ich Balzak ham uning ta'siriga tushdi. Uning ushbu o'n yillikdagi asarlari, agar taqlid qilinmasa, taniqli ingliz va uning o'tmishdoshlari - dahshatli romanlarni yaratuvchilardan mavzular va sahnalarni to'g'ridan - to'g'ri qarz olishdir. To'g'ri, keyinchalik Balzak boshqa taxalluslar ostida nashr etilgan bularning barchasini hech qachon qayta nashr etmaydi. Ushbu o'n yillikda u yiliga va kuniga beshta to'rt jildli roman yozgan bo'lsa-da (Balzakning ajoyib ishlashi uni deyarli butun hayoti davomida o'zgartirmagan), boylik undan hali ham uzoq edi. U nashriyotchi bo'lishga qaror qiladi.

Ammo bu harakat ham kerakli daromad keltirmadi. Keyin u bosmaxonaga ega bo'ladi va butunlay vayron bo'ladi. Agar otaning yordami bo'lmaganida, u qarz qamoqxonasida bo'lar edi. O'shandan beri qarzlarning uning hayoti davomida unga hamroh bo'ldi. U (yana zamon ruhida) foydali turmush qurishni orzu qiladi. 1833 yilda Balzak polshalik aristokrat Evelina Ganskaya bilan uchrashadi, u bilan ko'proq yoki kamroq intensiv ravishda yozishmalar olib boradi, yanada yaqinroq bo'lish uchun Rossiyaga boradi va nihoyat hayotining so'nggi yilida unga uylanadi, ammo ma'lum bo'lishicha, uning puli yo'q (u mashhur yozuvchini boy deb o'ylagan), na u: uning oxirgi narsasi, Balzak Parijdagi hashamatli uyga sarflashni buyurdi, u erda u zo'rg'a harakatlanib, plebey kelib chiqishi va o'zini tuta olmasligi uchun uni xo'rlagan o'rta yoshli bolasini olib keldi.xotini.

Ammo yozuvchining hayotida uni tushunadigan va sevadigan ayol yo'q edi, degani emas. 1822 yilda u Madam De Verni bilan tanishadi. U undan shunchalik katta ediki, bo'sh vaqtdagi kumushki uni qizining muxlisi sifatida ko'rdi. Uyatchan yigit bir vaqtning o'zida onasini (onasi unga unchalik qiziqmasdi) va sevgilisini topdi. Aynan u "vodiy Nilufari"romanining bosh qahramonining prototipi bo'lib xizmat qilgan. Yosh Balzakning ma'naviy rivojlanishi uning ta'siri ostida davom etdi, u birinchi bo'lib yozganlarini o'qidi. "Vodiy Nilufari" ("Le Lys dans la vallee", 1838) romani Balzakning ijodiy rivojlanishida juda muhimdir: u atrofdagi dunyoda ko'rmagan ideal axloqiy va ma'naviy printsiplarni o'zida mujassam etgan va shu bilan birga o'sha qo'pol tashqi dunyo-hamma narsani yo'q qilishga qodir ruhoniylar, burjua, zodagon dunyodagi eng go'zal. 1829 yil uning ishida va shuning uchun hayotda burilish nuqtasiga aylandi, chunki uning hayoti, agar u kechqurun oltidan yarim tungacha uxlagan bo'lsa va qolgan vaqt uning ishi bilan band bo'lsa, uning ishi bilan belgilanadi. Bu yil "Shuanlar" ("Les Chouans") paydo bo'ldi - bu taqlid bo'lmagan va muallif

voqealar sodir bo'lgan joylarni o'rg⁵angan, guvohlar bilan suhbatlashgan birinchi roman. Balzak qayta tug'ilganga o'xshaydi: achinarli taqlidchi o'rniga u "inson komediyasi" ("La Comedie humaine") deb nomlangan XIX asr Frantsiya adabiy tarixining muallifi paydo bo'ldi. 1833 yilda Balzakda asarlarning yagona tizimi g'oyasi paydo bo'ldi, chunki u Frantsiya hayotining keng panoramasini taqdim etish istagi, natijada yon voqealar paydo bo'lishiga olib keldi, bitta romanda amalga oshirilmadi. Shunday qilib, "inson komediyasi" romanidan romanga o'tadigan personajlari bilan, o'zining eng yuqori nuri bilan - D' Espar markizlari, viscountess de Bosean, De Resto graflari, De Granlier gersoglari, baron Nyusinjen, bankir Tayfer, Papa Gorio, harbiylar dunyosi bilan - general Monkorne, viloyat hokimlari bilan shakllana boshladi. aristokratlar, Byanshon, Devid Seshar va Lyusen Shardon kabi uchinchi mulkdan kelgan iste'dodli muhojirlar, ayyor burjua xonim vok, og'ir mehnat qahramoni Votren va Balzakning fikriga ko'ra kamida 2-3 ming kishi bo'lishi kerak bo'lgan boshqa ko'plab odamlar.

Muallif "inson komediyasi" romanlarini quyidagi bo'limlarga joylashtirdi: 1) xususiy, viloyat, Parij, siyosiy, harbiy, qishloq hayoti sahnalarini o'z ichiga olgan axloqiy etüdlar ("etudes de moeurs"); 2) falsafiy etüdlar ("Etudes philosophiques"); 3) analitik etüdlar ("Etudes analytiques"). Oxirgi qism eng kam ishlab chiqilgan bo'lib chiqdi: "fiziologiya" ning asosi bo'lgan tamoyil jamiyatni jiddiy tahlil qilish uchun samarasiz bo'lib chiqdi. Falsafiy etüdlar muallifning ijodga bo'lgan munosabati (noma'lum asar Chef - d'reuvre inconnu), ehtiroslar va inson ongi (absolutni qidirish la Recherche de l'absolu), barcha voqealarning ijtimoiy dvigateli (shagren teri) haqidagi fikrlar haqida umumiy ko'rinishda tasavvur beradi. "La Peau de chagrin"). Hayotning o'zi shaklidagi axloq sahnalari haqiqiy voqelikni aks ettiradi, uning asl mohiyatini ochib beradi. Zamonaviylikning xolis tasviri uchun tanqidchi Balzakni bir necha bor axloqsiz yozuvchi deb atagan, u bunga shunday javob bergan: "agar yozuvchi tomonidan chizilgan rasmlar soxta bo'lsa, tanqid uni zamonaviy jamiyatni tuhmat qilishda ayblagan bo'lar edi; ammo tez orada tanqid ularni haqiqat deb tan olsa, demak, bu ish axloqsiz emas".

Balzak o'z ishining asosiy tamoyillarini 1842 yilda "inson komediyasi" ning muqaddimasida bayon qilgan. Uning usuli ilmga asoslangan. Kuvier, Sent-Iler, Leybnits va Buffon tabiatshunoslarining ismlari uning nazariyasining kelib chiqishini ko'rsatadi. Bu tirik organizmning barcha qismlarining o'zaro bog'liqligi va o'zaro shartlilikini tasdiqlash, yozuvchi esa ijtimoiy organizmning birligi bo'lib, uning aniq bo'linishi va ajralishi bilan; shu bilan birga, bu har bir organizmning atrof - muhitga bog'liqligini tasdiqlash, shuningdek, jamiyat hayotida tizimni izlash va uning rivojlanishining sabab-oqibat munosabatlari.

⁵ 4. Qo'ziqorin V. Balzakning Dunyoqarashi. Balzakning badiiy usuli. M., 1996 yil.

5. Ionkins G. E. Honore Balzak. Yozuvchining tarjimai holi. M., 2002 yil.

6. Kuchborskaya E. P. Balzak Ijodi. M., 1990 yil.

Tabiiy dunyoni insoniyat jamiyati bilan bog'lab, Balzak doimiy ravishda muhim farqlarni va odamlar dunyosi haqida gap ketganda ko'proq sabablarni va ularning murakkabligini esladi. Shuning uchun yozuvchi insoniyat "jamiyatini "tsivilizatsiya bosqichlari" ga bog'liq bo'lgan doimiy o'zgarishda tasvirlash kerakligini ta'kidlaydi va shu bilan adabiyotda ijtimoiy-vaqtinchalik determinizm zarurligini himoya qildi.

Jamiyat tarixini axloq tarixi sifatida yaratgan Balzak "erkaklar, ayollar va narsalarni" tasvirlash zaruratidan kelib chiqqan, "narsalar" deganda "odamlar tafakkurining moddiy timsoli" tushuniladi. Balzakdagi narsalar - bu odamlarning e'tiqodlari, voqealarning ob'ektiv yo'nalishi, roman dunyosida - ma'lum bir tarixiy vaqtga xos bo'lgan moddiy narsalar, voqeliklar. Shuning uchun u harakat joyini, qahramonlarning portretlarini, kiyimlarini tasvirlashga juda katta ahamiyat beradi: bularning barchasi birgalikda qahramonning e'tiqodlarini, uning ijtimoiy funksiyasini, uni yaratgan vaqtni belgilaydi. Balzakdagi narsalar uning qahramoni yashaydigan muhitdir. Yozuvchining ijtimoiy muhit haqidagi hukmlari o'z davridagi adabiyot nazariyasi va amaliyotida yangi so'z edi. Uning realizmi analitik, muallif ijtimoiy muhit tomonidan yaratilgan ba'zi turlarning paydo bo'lish sabablari va mohiyatini o'rganadi. Balzak ijtimoiy muhitni insoniyat jamiyatidagi ehtiroslar va voqealarning asosiy "dvigateli" deb hisoblagan. Bundan tashqari, har bir vosita, yozuvchi o'z romanlarida ushbu "dvigatel" ning o'ziga xos "kichik turiga" ega ekanligini ko'rsatadi. Balzakni hikoyaning harakatini ko'rish, uni oddiy odamlar taqdirida ochib berish, frantsuz yozuvchisining butun asarida ta'siri sezilarli bo'lgan V. Skott o'rgatgan. Ammo Balzak uchun o'tmishdagi tarixiylik realizmga xos bo'lgan hozirgi tarixiylik bilan almashtirildi. Balzak o'z davrining axloq tarixini yaratib, V. Skottdan keyin shaxsiy munosabatlar tasviri orqali zamonaviy jamiyatni namoyish etishni zarur deb hisoblagan.

U qonunlarga bo'ysunmaydi, lekin qonunlar unga bo'ysunadi". Ushbu so'zlar haqiqatan ham 19-asr Frantsiya hayotining "formulasini" o'z ichiga oladi. millionlab odamlarni olgandan keyin Rafael de Valantenning qayta tug'ilishini tasvirlab, Balzak falsafiy janrda qabul qilingan konventsiyadan foydalanib, deyarli hamma narsani yaratadi. o'z boyligining xizmatchisiga aylangan, avtomatga aylangan odamning mavjudligi haqidagi hayoliy rasm. Falsafiy fantastika va voqelikni hayot shakllarida tasvirlashning kombinatsiyasi hikoyaning badiiy o'ziga xos xususiyatlarini tashkil etadi. Masalan, Balzak o'z qahramonining hayotini hayoliy shagreen terisi bilan bog'lab, sil kasalligiga chalingan Rafaelning jismoniy azoblarini tibbiy aniqlik bilan tasvirlaydi. "Shagreen teri" da Balzak o'z davrining kvintessensiyasi sifatida ajoyib voqeani taqdim etadi va uning yordamida jamiyatning asosiy ijtimoiy dvigatelinini - shaxsni yo'q qiladigan pul qiziqishini kashf etadi.

⁶ 1. Balzak O. Gobsek. Gorioning Otasi. Yevgeniya Grande. Insholar to'plami. M., 1990 yil.

2. Balzak O. "inson komediyasi" ning muqaddimasi // Sobr. 24 jildda 1. M., 1990 yil.

3. Baxmutskiy V. Ya. Balzakning "Gorioning Otasi". M., 1987helson M. A, Makov A.

Ushbu maqsad, shuningdek, ikkita ayol obrazining antitezi - Mehribonlik, fidoyi sevgi tuyg'usining timsoli bo'lgan Polina va Teodora, bu qahramon obrazida jamiyatga xos bo'lgan ruhsizlik, o'z-o'zini sevis, shuhratparastlik, behuda va o'lik zerikish ta'kidlangan. Hayot va mehribon inson qalbidan boshqa hamma narsani bera oladigan pul dunyosi tomonidan yaratilgan.

Hikoyaning muhim shaxslaridan biri Rafaelga "inson hayoti sirini" ochib beradigan antikvardir. Uning so'zlariga ko'ra, ular Balzakning romanlarida bevosita aks ettirilgan hukmlarini aks ettiradi, inson hayotini "istash", "mumkin" va "bilish" fe'llari bilan aniqlash mumkin.

"Istak-bizni kuydiradi, - deydi u, - va mumkin - yo'q qiladi, lekin bilish zaif tanamizga abadiy tinch holatda bo'lish imkoniyatini beradi

"Uning yoshi sir edi", deb ta'kidladi uni yaxshi bilgan Dervil. Yoshi va jinsi bo'lmagan bu odam avtomatga o'xshaydi; Dervil uni veksel bilan taqqoslaydi. Balzak o'z qahramonlarini Filistlarni avtomatlarga o'xshatgan Xoffmanning ertaklarini yaxshi ko'rardi. Biroq, biz Balzakning Xofman fantastik rasmlar yaratgan joyni o'rganayotgani haqidagi so'zlarini eslaymiz. Gobsekning dahshatli qiyofasi uning ob'ektiv muhitida takrorlanadi: u "nam va ma'yus uyda yashaydi; uy va uning ijarachisi bir - biriga mos edi-xuddi tosh va unga yopishgan istiridye kabi". Uning idorasida odatda "o'rdak kesilgandan keyin oshxonadagi kabi o'lik sukunat" mavjud: "jivoglot" qurbonlarining shiddatli g'azabi va qarshiligi ularning to'liq umidsizligi va itoatkorligi bilan almashtiriladi.

Gobsek "shagreen charm" antikvar tomonidan ishlab chiqilgan printsipl asosida yashaydi: u "bilish" bosqichida: "...insonning barcha ehtirolari mening oldimdan o'tadi, - deydi u Dervilga, - va men ularga qarab turaman va o'zim tinchlikda yashayman.

Men ilmiy qiziqishimizni insoniyatni harakatga keltiradigan barcha rag'batlantiruvchi sabablarga kirib borish bilan almashtiraman. Bir so'z bilan aytganda, men o'zimni charchatmasdan dunyoga egaman va dunyo mening ustimda eng kichik kuchga ega emas".

Gobsek o'z tadqiqotida hamma narsa pul bilan belgilanishidan kelib chiqadi: "oltinda hamma narsa kurtakda bo'ladi va u hamma narsani haqiqatda beradi". Dunyoda u boylar va kambag'allarning doimiy kurashini ko'radi va "boshqalar sizni ezishiga yo'l qo'ymaslik" o'rniga "o'zini itarishni" afzal ko'radi.

XULOSA

Bu dunyoni realistik tiplashtirishning aniq ongli tamoyillari asosida yaratishda yozuvchining asosiy innovatsiyasi yotadi.

Buni tasdiqlash uchun men Frantsiyaning eng nufuzli olimlaridan biri Filipp Van Tigemning Balzak haqidagi so'zlarini keltiraman: "uning romanlari to'plami bir xil jamiyatning turli tomonlarini tasvirlashi va bir xil shaxslar ko'pincha turli romanlarda harakat qilishlari ma'nosida bir butundir.

Bu shunchaki samarali yangilik bo'lib chiqdi, bu o'quvchiga, ko'pincha haqiqatda bo'lgani kabi, o'ziga yaxshi tanish bo'lgan atrof-muhitga duch kelayotganini his qiladi.

FOYDALANGAN ADABIYOTLAR:

1. Balzak O. Gobsek. Gorioning Otasi. Yevgeniya Grande. Insholar to'plami. M., 1990 yil.
2. Balzak O. "inson komediyasi" ning muqaddimasi // Sobr. 24 jildda 1. M., 1990 yil.
3. Baxmutskiy V. Ya. Balzakning "Gorioning Otasi". M., 1987helson M. A, Makov A. P. 19-asr xorijiy adabiyoti. M., 2001 yil.
4. Qo'ziqorin V. Balzakning Dunyoqarashi. Balzakning badiiy usuli. M., 1996 yil.
5. Ionkins G. E. Honore Balzak. Yozuvchining tarjimai holi. M., 2002 yil.
6. Kuchborskaya E. P. Balzak Ijodi. M., 1990 yil.

